

ἀποδείχνω σύνηθ. ἀπουδείχνον σύνηθ. βορ. ιδιωμ. ἀποδείκτω Ἄνδρ. Χίος ἀποδενάχον Τσακων. ἴποδείχνω Προπ. (Ἀρτάκ.) Μέσ. ἴποδείχτομαι Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀορ. ἀπέδειξα τοῦ ἀρχ. ρ. ἀποδείκνυμι. Τύπ. ἀποδείκτω παρὰ Σομ.

1) Ἀποδεικνύω, δεικνύω σύνηθ. καὶ Τσακων. : Θὰ σοῦ ἀποδείξω πῶς ἔχεις ἄδικο. Ἀποδείξε τα αὐτὰ ποῦ λές σύνηθ. Ἄ ἴποδειχτῇ θέλει ποιὸς τό 'καμε Σύμ. Τσ' ἔσσ' θέου μ' ἔκεινι ἀποδενάτσερε ; (τί θέλεις μ' αὐτὸ ν' ἀποδείξης;) Τσακων. || Φρ. Οὐ, νὰ χαθῇς ἀποδειγμένη! (ὑβρις ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα ὡς ἀποδεδειγμένην ἀνήθικον) Πελοπν. (Οἶν.) 2) Ἀφίνω νὰ φαίνεται, ὑποδηλῶ, ὑποδεικνύω σύνηθ. : Δυσαρρεστημένος εἶναι, μὰ δὲν τὸ ἀποδείχνει. Δὲν τοῦ τ' ἀπέδειξα πῶς εἶμαι θυμωμένος σύνηθ. Ὁ δράκως ἠθύμωσε, μὰ δὲ δοῦ τὸ πόδειξε (ἐκ παραμυθ.) Θήρ. Μή νι ἀποδενάτσερε τσίττα (μὴ τοῦ ὑποδηλώσης τίποτε) Τσακων. || Ἄσμ.

Ὡς καίεται, πουλλάκι μου, τὸ λάδι μέσ' 'ς τὸ λύχνο, καίομαι 'ς τὴν ἀγάπη σου, μὰ δὲ σοῦ τ' ἀποδείχνω Κρήτ.

Ἐχτίκισές μ', ἀγάπη μου, καὶ πορπατῶ καὶ βήγω καὶ μὲ θωροῦν οἱ φίλοι μου, μὰ δὲ δῶς τ' ἀποδείχνω αὐτόθ.

Ἦφυες κ' ἐλυπήθηκα, | ἀλλὰ δὲν ἀποδείχτηκα Ἀπύρανθ.

ἀποδεκατίζω Θράκ. — Λεξ. Αἰν. Δημητρ.

Τὸ μεταγν. ἀποδεκατίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ἀφαιρῶ μέρος τι ἔκ τινος πράγματος, ἐλαττῶ τὴν ποσότητα ἐνθ' ἄν. : Μοῦ 'φερε τὰ κάρβουνα, ἀλλὰ μοῦ τ' ἀποδεκάτισε Θράκ. Τὸ κρῦο ἀποδεκάτισε τὰ κοπάδια Λεξ. Δημητρ.

ἀποδεκάτισμα τό, Γβλαχογιάνν. Λόγοι καὶ ἀντίλογ. 107

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδεκατίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀποδεκατίζειν : Ὑστερ' ἀπὸ τ' ἀβάσταχτα δοσίματα ποῦ τοῦ 'χε ρίξει, τότε φόρτωσε καὶ μ' ἓνα ἀποδεκάτισμα ὁλοῦστερο.

ἀποδέλοιπος ἐπίθ. Ἄνδρ. Βιθυν. Ἡπ. Θήρ. Ἴων. (Κρήν.) Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν. Μήλ. Μύκ. Νάξ. Νίσυρ. Πάρ. Πελοπν. (Γέρμ. Καλάβρυτ. Καλάμ. Κορινθ. Λακων. Λάστ. Μάν. Οἶν. Τρίπ. κ.ά.) Προπ. (Κύζ.) Ρόδ. Σίφν. Σῦρ. Τήλ. Τήν. Τσακων. Χίος κ.ά. ἀποδέλοιπος Σκῦρ. ἀποδέλ'πος Δαρδαν. Ἡπ. Παξ. ἀποδέλοιπος Κάρπ. Κάσ. ἀποδέλοιπος Ἰκαρ. ἀποδέλ'πους Α.Ρουμελ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κυδων. Λέσβ. Μακεδ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἴποδέλοιπος Θράκ. Κορσ. Κύθηρ. Κύπρ. Κῶς Πελοπν. (Μάν.) Προπ. (Ἀρτάκ. Κύζ.) Σῦρ. ἴποῖλοιπος Κάλυμν. ἴποδέλ'πους Θράκ. (Μάδυτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἴποδέλοιπος Θράκ. Κρήτ. Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ μεσν. ἐπίθ. δελοίπος, δι' ὃ ἰδ. λ. ἀδέλοιπος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἐπίλοιπος, ὑπόλοιπος ἐνθ' ἄν. κ.ά. : Ἐωκές μου τὰ πολ-λὰ τὰ λία, ὥσ' μου καὶ τ' ἀποέλοιπα Κάρπ. Τ' ἀποδέλοιπο δαννὶ εἶδα τό 'καμες ; Νάξ. Ἀς φάω 'γὼ κ' οἱ ἀποδέλοιποι ἄς πεθαίνουν, ἔ ; ! Νίσυρ. Ἐλᾶτε κ' οἱ ἀποδέλοιποι νὰ σᾶσε δώσω καὶ σᾶς Κρήτ. Πότε θὰ μ' δώξ' τὰ 'πουδέλ'πα ; Αἰτωλ. || Φρ. Καὶ 'ς τ' ἀποδέλοιπα ! (εὐχὴ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν νυμφευομένων τοὺς ἔχοντας καὶ ἄλλα ἄγαμα τέκνα, ὅπως ἴδουν καὶ ταῦτα νυμφευόμενα) Ἄνδρ. κ.ά. Καὶ 'ς τῶν ἀποδέλ'πω ! Ἡπ. κ.ά. Καὶ 'ς τ' ἀποδέλ'πα νὰ χαροῦμι ! Αἰτωλ. Ζωὴ 'ς τ' ἀποδέλοιπα ἢ 'ς τοὺς ἀποδέλοιπους ! (εὐχὴ κατὰ τὸν θάνατον, ὅπως ζήσουν οἱ ὑπόλοιποι. Πβ. φρ. ζωὴ σὲ

λόγου σας!) Πελοπν. κ.ά. Ζωὴ τοῦρ ἀποδέλοιποι ! (ζωὴ εἰς τοὺς ἐπιλοίπους) Τσακων. || Ἄσμ.

Τσοὶ νύχτες ὥρες δεκατρεῖς, τσοὶ δυό, τσοὶ τρεῖς κοιμοῦμαι καὶ τσ' ἄλλες τσ' ἀποδέλοιπες γιὰ σένα συλλογοῦμαι Βιθυν.

Μεσ' 'ς τὴν γαρδιά μ', ἀγάπη μου, θρόνο 'χεις καὶ καθίζεις καὶ τ' ἀποδέλοιπο κορμὶ ἐσύ 'σαι ποῦ τὸ 'ρίζεις Κρήτ.

Γιέ μου, καὶ ποῦ 'ν' τὰ μάτια σου καὶ ποῦ 'ν' ἡ κεφαλὴ σου καὶ τ' ἀποδέλοιπο γορμὶ ποῦ βρίσκεται ριμμένο ; Καλάβρυτ.

Καλὰ νὰ πάν τὰ ἔχει τους καὶ τὰ ἴποδέλοιπά τους Κορσ. Συνών. ἀδέλοιπος.

ἀπόδεμα τό, Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Μακεδ. Πελοπν. (Λακων. κ.ά.) ἀπόδιμα Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Μακεδ. (Ἀνασελ. Καταφύγ. κ.ά.) ἀμπόδεμα Ζάκ. Ἡπ. Μακεδ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Κορινθ. Λάστ.) κ.ά. ἀδόδεμα Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.) ἀμπόδιμα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀδόδιμα Σάμ. ἴμπόδεμα Ἴων. (Σμύρν.) Πελοπν. (Ἀργολ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδένω, παρ' ὃ καὶ ἀμποδένω, ὅθεν τὸ ἀμπόδεμα.

Μαγικὴ πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας, ὡς πιστεύει ὁ λαὸς καθίσταται ἀδύνατος ἢ συνεύρεσις τῶν νεονύμφων ἢ καθίσταται οἰοσδήποτε ἀνὴρ ἀνίκανος πρὸς συνουσίαν, εἶδος καταδέσμου, ὀρχιπέδη ἐνθ' ἄν. : Μὴ γελᾶς μὲ τ' ἀμπόδεμα, δὲν εἶναι ἀστεῖο! Καλάβρυτ. Τοῦ 'χουν κάνει ἴμπόδεμα Ἀργολ. Ἐφκειασαν ἀπόδιμα Μακεδ. Συνών. ἀπόδεσι, ἀποδέσιμο, δέμα, δέσιμο, ἀντίθ. ξαπόδεμα.

ἀποδενάτσε ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδενάχου, δι' ὃ ἰδ. ἀποδείχνω.

Ἀποδεδειγμένος. Πβ. ἀδένατσε.

ἀποδένω Ἀθῆν. Ἄνδρ. Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. Κέρκ. Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ά.) Σκῦρ. Σῦρ. κ.ά. ἀπουδένου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Μάδυτ.) Μακεδ. (Ἀνασελ. Βλαστ. Καστορ. Καταφύγ. Σισάν. Χαλκιδ.) Σάμ. κ.ά. ἀποένω Κάρπ. ἀμποδένω Ἡπ. Θράκ. Πελοπν. (Ἀργολ. Ἀρκαδ. Γορτυν. Καλάβρυτ. Λεντεκ. Μαντίν. Μεσσ.) κ.ά. ἀδοδένω Πελοπν. (Λακων. Μάν. Οἶν.) ἀμπουδένου Ἡπ. Μακεδ. (Βελβ. Καταφύγ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀδουδένου Θεσσ. Σάμ. ἴπουδένου Μακεδ. (Βλάστ.) ἴμπουδένω Ἴων. (Σμύρν.) Προπ. (Ἀρτάκ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποδένω. Ὁ τύπ. ἀμποδένω ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ ἀμποδίω, δι' ὃ ἰδ. μπόδίω. Πβ. ΑΤζαρτζάν. Θεσσαλ. διαλ. 87 καὶ ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 29.

1) Δένω καλῶς Κάρπ. : Ἄσμ.

Μιὰν λαουδῖναν πιάνουσι καὶ τρεῖς λαουδάκια, δένει τα κι ἀποένει τα, 'ς τὸ σπῖτι τ' ἀποσώνει.

2) Διὰ μαγικῆς πράξεως καθιστῶ ἀδύνατον τὴν συνεύρεσιν τῶν νεονύμφων ἢ καὶ οἰονδήποτε ἀνδρα καθιστῶ ἀνίκανον πρὸς συνουσίαν ἐνθ' ἄν. : Ἀμπόδεσαν τὸν γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη Μεσσ. Εἶναι ἴμπουδένος ὁ γαμπρὸς Σμύρν. Τὸ ἀδρόγυνον εἶναι ἀδουδιμένου Σάμ. Ἀπουδένου τοῦ νεόγαμπρου Ζαγόρ. Τοῦν ἔχ'ν ἀπουδιμένον κι δὲν παντρεύει Βλάστ. Τοῦν ἔχ'ν ἀπουδιμένον, γιὰ τοῦτο δὲν τικνίξ' (ἀποκτᾷ τέκνα) Ἀνασελ. Τοὺς ἀπόδισαν, εἶναι δυὸ χρόνους ἀπουδιμέν' Σισάν. Γιὰ τὸ καλὸ π' σ' θέλον, τότε π' θὰ σ' στήσ'νι γαδρὸ νὰ βάλ'ς ἀπάν σ' δγαργυρον μέσα 'ς ἓνα μασουράκ' ἀποῦ καλάμ' ἢ τοῦν τιτραβάγγιλον, ἀλλεῶς θὰ σ' ἀδουδέσ'νι Σάμ. || Ἐφδ.

Δένω καὶ ἀποδένω τσοὶ σαρανταδυό δου φλέβες κι ὅτινα πὰ νὰ πείρη, νὰ δη ὁ διάολος 'ς τὴ μέση (λέγων ταῦτα ὁ ἀποδετής δένει δύο κόμβους ἐπὶ ἐνὸς σπάγγου) Ἀπύρανθ. Συνών. δένω, ἀντίθ. ξαποδένω.

